

gesetzblatt i sekundarne predmetne literature. Dieter Lautner u svojem članku *Quellen zum Osthandel Österreichs am Beispiel ausgewählter Aktenbestände des Archivs der Republik* izvještava o arhivskim izvorima za povijest trgovačkih odnosa sa zemljama Istoka, koji se nalaze u odjelu Arhiv Republike (gradivo od 1918. naovamo) Austrijskog državnog arhiva. O arhivskim izvorima u slovačkim arhivima izvijestili su L'udovít Hallon i Miroslav Londák u članku pod naslovom *Sources and Possibilities of Research on Slovak-Austrian Economic Relations after the Second World War*. Arhivskim izvorima za povijest čehoslovačko-austrijskih gospodarskih odnosa nakon Drugog svjetskog rata u češkim arhivima posvećen je rad Bohumíra Broma *Der Zugang zu Quellen über tschechoslovakisch-österreichische Wirtschaftsbeziehungen zwischen 1945 und 1989 in tschechischen Archiven*.

Konačno, ovaj svezak zaokružen je radom, koji tematski ne pripada krugu ostalih članaka, ali otvara perspektive novim istraživanjima gospodarskih odnosa neutralnih država sa zemljama Istoka, pa Pekka Sutela u radu *Finnish Trade with the USSR: Why Was It Different?* odgovara na pitanje, kako to da je trgovina Finske s komunističkim zemljama, za razliku od trgovine drugih država s Istokom, bila profitabilna.

Ivan Filipović

Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 49, 1, 3/4(2006).

Ovaj hvalevrijedan časopis u izdanju Hrvatskoga knjižničarskog društva u ovom broju donosi niz članaka koji pružaju nove informacije i inovacije na području knjižničarske struke. U broju 1 iz 2006., u članku Ane Barbarić i Aleksandre Horvat pod nazivom *Katalogizacija službenih publikacija: prednosti i nedostaci uporabe formalnih i korporativnih odrednica*, autorice iznose svoja razmatranja nazivlja u službenim publikacijama, te uvođenja novih izraza u iste. U sljedećem članku *Preradba norme ISO 3297 Information and documentation – International Standard Serial Number* autorice Jasenke Zajec govori se o radu na normizaciji u području identifikacije i opisa dokumenata kao i o tijeku rada i različitim fazama preradbe teksta norme ISO 3297, uz predočenje glavnih elemenata preradbe i rješenja. Autorica Ivanka Stričević iz Knjižnice Medveščak u Zagrebu, u koautorstvu s Helom Čičko iz Knjižnica grada Zagreba te Đurđicom Križanić Delač iz Knjižnice Marina Držića u Zagrebu, u članku pod nazivom *Knjižnične službe i usluge za djecu u hrvatskim narodnim knjižnicama: razvoj, stanje i perspektive* pregledno opisuju razvoj dječjeg knjižničarstva u Hrvatskoj od 1950-ih do 2005. godine kao i stanje u dječjim knjižnicama prema podacima Komisije za dječje knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva iz 2004. godine koji ukazuju na znatnu razliku u razvijenosti istih u Hrvatskoj. Na taj način autorica ukazuje na potrebe donošenja osnovnog standarda za precizniju odredbu minimalnih uvjeta za obavljanje djelatnosti s posebnim naglaskom na potrebe i prava korisnika dječje knjižnice. U članku *Knjižnične usluge za*

osobe s posebnim potrebama kao dio nacionalne strategije jedinstvene politike za osobe s invaliditetom od 2003. do 2006. godine dviju autorica Veronike Čelić-Tice i Dunje-Marije Gabriel iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, ukazuje se na činjenicu da ne postoji sustavno rješenje problema knjižničnih usluga za osobe s posebnim potrebama. U projektu pod nazivom »Knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama – utvrđivanje problema čitanje i pisanja kod osoba s poremećajem u ponašanju i izrečenim odgojnim mjerama u Republici Hrvatskoj« na kojem su sudjelovali Hrvatska udruga za disleksiju, Hrvatski zavod za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice, IFLA-ina sekcija za knjižnice za osobe s posebnim potrebama i Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama Hrvatskog knjižničarskog društva, koristili su se preliminarni rezultati s krajnjim ciljem poboljšanja kvalitete knjižničnih usluga za osobe s posebnim potrebama u narodnim, školskim i specijalnim knjižnicama. Sljedećim člankom *Utjecaj Općeg sporazuma o trgovini uslugama Svjetske trgovinske organizacije na narodne knjižnice*, autorica Irena Kranjec s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu predstavlja pitanja vezana za spomenuti sporazum, koja su važna za knjižničare i njihov rad na ključnim stvarima poput definiranja, obuhvata i klasifikacije usluga. U članku *Alternativne knjižnice u Zagrebu* Aleksandre Pikić nastoji se utvrditi sam pojam »alternativne knjižnice« te njihova struktura i aktivnosti.

Broj 3/4 iz 2006. posvećen je osobito važnoj temi u svijetu knjižničarstva, a to je univerzalna decimalna klasifikacija, alfa i omega knjižničarstva kao struke. Uz predmetno kazalo Jelice Leščić, uvodnu riječ Tinke Katić i predgovor Lidije Jurić Vukadin, sve odreda vršnih stručnjaka u knjižničarstvu, svi su članci posvećeni davanju svježih informacija i tendencija k novome na polju Univerzalne decimalne klasifikacije.

Dalje slijedi pregled događanja s 35. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva održane 27.-29. rujna 2006., uz predočenje zapisnika, zaključaka same skupštine te izvještaje i program rada HKD-a za proteklo dvogodišnje razdoblje (2004.-2006.), zatim slijede rubrike osobne vijesti i in memoriam na kraju, posvećene kolegama iz struke koji su nas prerano napustili.

U članku Lidije Jurić Vukadin, *Pregled hrvatskih izdanja UDK s posebnim osvrtom na prijevod srednjeg izdanja* daje se detaljan uvid u proteklih pedesetak godina vezanih za raspon raznih izdanja UDK i njihovih prevedenih verzija s čime se usporedo daje i uvid u razvoj klasifikacije uopće. Dalje slijedi članak *Kako klasificirati filozofiju unutar sheme UDK? Problemi i rješenja iz prakse Nacionalne i sveučilišne knjižnice* kojeg potpisuje Andrea Gornik, u kojem se obrađuje usko područje filozofije, tj. klasifikacije istoga u sustavu Univerzalne decimalne klasifikacije u NSK u Zagrebu. Zatim se u članku *Klasifikacija sociologije i srodnih znanstvenih područja unutar sheme UDK*, autorice Jelene Lešaje, obrađuju slična pitanja i problemi kao i u prethodnom članku, samo za područje sociologije koja je karakteristična po tome što se svojim središnjim pitanjima tj. bavljenjem raznim društvenim fenomenima često dovodi do granica drugih znanstvenih područja, a samim tim i do složenijih interdisciplinarnih tema, te je potrebno naći rješenja pri klasificiranju

više predmetnih i interdisciplinarnih djela za koje ne postoje oznake. Sličnom temom bave se Andrea Gornik i Martina Erceg u članku *Klasifikacija psihologije i psihijatrije unutar sheme UDK u praksi Nacionalne i sveučilišne knjižnice* gdje se dotična građa pri klasifikaciji svrstava u samo jednu skupinu ili u psihologiju ili u psihijatriju, premda se često prakticira svrstavanje u obje skupine odjednom kao i dodjeljivanje dviju i više UDK oznaka jednom dokumentu.

Zatim nas Marina Erceg ponovo vodi u novo područje u članku *Klasifikacija biotehnologije unutar sheme UDK u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici* gdje opisuje nova rješenja i mogućnosti koje pruža UDK za obradu građe iz područja genetičkog inženjerstva i srodnih znanosti biotehnologije i molekularne genetike, uz predočenje relevantnih primjera klasifikacije istoga u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici.

O *problemima klasifikacije građe iz povijesti umjetnosti prema shemi UDK* kako glasi i sam naslov članka bavi se Ana Vukadin iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice razmatrajući dvije skupine problema, prvo, postojanjem nekoliko različitih oznaka za jedan pojam unutar iste UDK skupine i drugo, problemi vezani za samu shemu UDK tj. postojanja zastarjelih oznaka, neispravne periodizacije srednjovjekovne umjetnosti te zbudujuće nazivlje koje se koristi u hijerarhijskoj klasifikaciji moderne i suvremene umjetnosti. Uz sve navedeno autorica nam pruža i rješenja prihvaćena u praksi NSK-a.

Autorica Melanija Sekne ukazuje na *Neke dvojbe u klasifikaciji književnosti prema UDK i njihovu interpretaciju u praksi Nacionalne i sveučilišne knjižnice* (u istoimenom članku) te prikazuje praksu klasifikacije književnosti u NSK i to posebno dijela građe koji se zbog oblika i sadržaja može klasificirati na više načina. Pri tom se misli na nefikcionu prozu tj. eseje, autobiografije, biografije, memoare i putopise. U članku se ujedno govori i o problematici odnosa proze i poezije te njihovoj obradi.

Primjenom UDK pri klasifikaciji knjižnične građe iz arheologije i srodnih znanstvenih područja u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici bavi se Dunja-Marija Gabriel. U članku prikazuje osnovna načela klasifikacije u arheologiji i pojedina karakteristična rješenja vezana uz redoslijed slaganja i »dubinu« UDK oznaka, kao i upotrebu općih i posebnih pomoćnih oznaka u okviru prakse NSK-a.

Branka Purgarić-Kužić u članku pod nazivom *Povijesni sadržaji i Univerzalna decimalna klasifikacija u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici* opisuje probleme i dvojbe koji se javljaju u praktičnom radu, naročito glede *Povijesne znanosti. Pomoćne povijesne znanosti* UDK skupine, zatim glede prednosti i nedostataka uvođenja povijesnih geografskih oznaka za Hrvatsku itd., a osobito se ističe i potreba donošenja načelnih rješenja. *Univerzalnom decimalnom klasifikacijom u školskoj knjižnici* bave se Veronika Čelić-Tica i Jelica Leščić prikazujući UDK kao opći i općeprihvaćeni klasifikacijski sustav prilagodljiv potrebama klasificiranja i razvrstavanja svake knjižnične zbirke, a koji je svoje mjesto našao i u školskim knjižnicama. Opisuje se način korištenja UDK u školskim knjižnicama u obradi učeničkog i nastavničkog fonda, knjižne i neknjižne građe kao i za raspoređivanje knjižnične građe na policama.

Sljedećim člankom *Primjena Univerzalne decimalne klasifikacije u knjižnici Studija socijalnog rada pri Pravnom fakultetu u Zagrebu*, autorica Ksenija Švenda-Radeljak navodi specifičnosti znanstvenog područja socijalnih djelatnosti, opisuje početke i današnje stanje primjene UDK pri sadržajnoj obradi građe u dotičnoj Knjižnici.

Aida Slavić sa University College London u svom članku pod nazivom *Razina korištenja UDK u knjižničnim OPAC-ima Pilot istraživanje 2004.-2005.* prikazuje rezultat istraživanja o učestalosti korištenja UDK u pretraživanju i pregledavanju knjižničnih kataloga dostupnih na Internetu u tijekom 2004.-2005., u sklopu kojeg se promatralo 30 OPAC-a iz 22 zemlje koji predstavljaju uzorak od 5 institucijskih i 10 komercijalnih knjižničnih sustava, a promatrane su komponente sučelja za pretraživanje: pristupnice UDK, pretraživanje, pregledavanje i prikaz rezultata/zapisa.

Naposljetku je uradak Jelice Leščić, *Univerzalna decimalna klasifikacija: prilog za bibliografiju*. Njome su obuhvaćeni radovi hrvatskih i stranih autora o Univerzalnoj decimalnoj klasifikaciji, koji su objavljeni u hrvatskim i stranim stručnim časopisima, a što, prema riječima autorice, uvelike svjedoči o upoznatosti sa suvremenim tokovima daljnjeg razvoja UDK i korištenja (*online* Internet) te nastojanjima da se u njih uključimo.

Snježana Šute

Muzeologija, 41/42(2004/2005)

Tema ovog broja glasi *Dokumentacija i korisnici*. Međutim, osim navedene glavne teme u časopisu se, kao svojevrsne podteme, obrađuje sljedeće: CIDOC-ovo radno otvorenje; Dostavljanje informacija korisnicima; Modeliranje podataka i standardi; Mrežni projekti kulturne baštine; Katalogizacija kulturne baštine; Konzervatorska i restauratorska dokumentacija; Digitalno očuvanje; Zbirke online; Multimedijalni proizvodi te Usluge. Na kraju časopisa nalazi se abecedni popis svih autora objavljenih članaka.

U glavnoj tematskoj skupini slijede članci redom: *Dostavljanje informacija o zbirkama korisnicima*, autora Andrewa Robertsa iz Muzeja Londona, u kojem nam prikazuje analizu različitih kategorija korisnika kolekcija zbirki i različitih načina na koje se informacija može iskoristiti. Shodno tome prikazuju se dvije studije iz Muzeja Londona. U članku Patricie Young iz Informacijske mreže Kanadskog nasljeđa (Canadian Heritage Information Network – CHIN), pod nazivom *Učenje, širenje znanja i suradivanje: CHIN-ovo iskustvo* opisuju ponašanje publike tj. korisnika u interakciji s Virtualnim muzejem Kanade (Virtual Museum of Canada), a u osnovi se opisuje radni model Informacijske mreže Kanadskog nasljeđa koja broji preko tisuću učlanjenih muzeja diljem Kanade. U članku su predstavljeni primjeri rada CHIN-a.